

Plan mot kränkande behandling

Vibackeskolan F-9

Ansvarig rektor: Karin Rönnblom

Giltighetstid: 2023-11-30 – 2024-10-31

1. Syfte och bakgrund

Vibackeskolans plan mot kränkande behandling ska fungera som ett stöd på skolan för att förebygga kränkningar. Målet med planen är att verksamheten på ett systematiskt sätt arbetar för att skapa en trygg arbetsmiljö, en arbetsmiljö som karaktäriseras av respektfullt bemötande så att elever ska kunna lära och utvecklas.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande årsplan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Vision och arbetssätt

Mål

Vibackeskolans mål är att bygga en verksamhet som effektivt och tydligt verkar för att förebygga kränkande behandling och skapa en trygg arbetsmiljö. Vi lägger stort fokus på att det etableras goda relationer med alla elever för att underlätta det förebyggande arbetet mot kränkningar såväl som uppföljning av händelser där kränkningar förekommer.

Goda relationer präglas av tillit och god kommunikation mellan elever och personal på skolan. Det är nödvändigt att eleverna känner tillit till att de uppkomna svårigheterna och konflikterna, som lyfts med skolans personal, tas på allvar och att vi löser dessa tillsammans.

För att möjliggöra det relationsskapande arbetet har Vibackeskolan utöver ett **Elevhälsoteam** även en **elevcoach** som jobbar nära eleverna och kan fånga upp information från elever som skulle kunna leda till kränkningar. Elevcoachen är också delaktig i skolans **Nolltoleranssteam**. Nolltoleranssteamet träffas varje vecka och representeras av personal som jobbar med elever i flera olika årskurser. Skolans kuratorer har en ledande roll i Nolltoleranssteamets arbete och fungerar som en viktig länk mellan skolans elevhälsoteam och Nolltoleranssteamet.

Nolltoleranssteamet har som främsta uppgift att jobba mot kränkningar och konflikter, både i förebyggande syfte och med uppföljning av ärenden.

I årskurs F-6 har varje klass en **klasslärare** som träffar eleverna varje dag. I årskurs 7–9 har klasserna två eller tre **handledare** som de träffar eleverna minst två gånger i veckan. Med klasslärare/ handledare kan trivsselfrågor och andra relationsbyggande aktiviteter genomföras. Klasslärare/ handledare jobbar riktat mot enskilda klasser så att de kan fånga upp mående, riskbeteenden och begynnande konflikter. Tillsammans med skolans Elevhälsoteam kan klasslärarna/ handledarna lyfta enskilda elever för att bättre kunna möta elevernas behov för att kunna fortsätta växa och utvecklas till välmående och ansvarstagande individer.

Värdegrund och ordningsregler

I början av varje läsår går klasslärare/handledare tillsammans med eleverna igenom skolans värdegrund och ordningsregler. På skolan finns schemalagda rastvärdar för att ytterligare öka

personalens närvaro i korridorer och skolgård eftersom vi vet att personalens närvaro ökar tryggheten för våra elever. Skolans ordningsregler finns i bilaga 1.

Konsekvenstrappan

Rutinen som skolan använder sig av i hanterandet av kränkningar kallas Konsekvenstrappan och presenteras för både elever och vårdnadshavare i början av varje läsår. Enligt rutinen, kopplas vårdnadshavare in när exempelvis kränkningar sker, eftersom vi vet att ett nära samarbete och god kommunikation med hemmen är viktigt för att förändra oönskade beteenden och handlingar hos eleverna.

Trivselenkät

Varje läsår genomförs en trivselenkät av alla elever på skolan. Där fångar vi upp frågor om trivsel, trygghet, våld, kränkningar och mobbning. Svaren analyseras av såväl klasslärare/handledare och Nolltoleranssteamet för att kunna identifiera situationer och platser där kränkningar kan förekomma. Eleverna får också utrymme att i fritext ange hur, var och när de varit med eller observerat kränkande behandling.

Nolltoleranssteamet

I de veckovisa mötena tittar man på de tillbudsansmälningar (Stella) som inkommit gällande kränkningar och fattar beslut om eventuellt vidare uppföljning. Uppföljning kan ske av någon medlem i teamet eller annan personal såsom lärare eller handledare.

3. Kartläggning av risker

Risk/riskområde	Underlag som identifierat risk (gärna flera källor)	Antagande om orsak(er)
Korridorer i skolan utan vuxennärvaro. Ex: C-husets kapprum, trappan vid biblioteket, mellan skåpen i korridorer och utanför matsalen.	Tillbudsansmälningar i STELLA Hälsosamtal med elever.	När det saknas vuxennärvaro så ökar risken för att bråk uppstår och elever kränker varandra.
Sociala medier, mobiltelefoner	Tillbudsansmälningar i STELLA	Elever tar bilder av varandra och skriver kränkande kommentarer
Skolgården vid hus C och E, skogen samt multiarenan.	Trivselenkäten	Många elever i förhållande till antal vuxna som gör att konflikter inte hinner upptäckas i tid.

4. Utvärdering av genomförda insatser

Planerad insats	Resultat av insatsen	Utvärdering av insatsen
Efterföljande samtal med inblandade i kränkningar.	I de flesta fall så upphör kränkande beteende.	I de fall ett uppföljande samtal inte haft önskat resultat så fortsätter skolan agera efter konsekvenstrappan.
Skolan har rastvärdar som ska täcka de områden där konflikter brukar uppstå. Skolan har samarbete med församlingsgården som bidrar med en vuxen i korridorerna för att stärka vuxennärvaron i hus A.	Färre konflikter.	Skolan behöver fortsätta utvärdera vilka områden och tider på skolan som täcks av rastvärdar. Det har upplevts positivt med förstärkning från församlingsgårdens personal.
Skolan har ett elevuppehållsrum /aulan/bunkern öppen mellan 8-15 för att samla eleverna i åk 7-9.	Färre konflikter.	Många elever kommer till elevuppehållsrummen och samarbetet med fritidsgårdens personal är viktigt för att kunna ha öppet så mycket som möjligt.

5. Handlingsplan: mål och åtgärder

Mål med åtgärden	Konkreta åtgärder	Effekter som vi vill uppnå med åtgärden	Hur uppföljningen ska ske • Ansvarig för åtgärden • Datum när åtgärderna ska vara genomförda
Skolan agerar alltid snabbt och handlingskraftigt när kränkningar sker.	Säkerställa att all personal på skolan vet hur de ska agera i situationer där kränkningar förekommer.	Att kränkningar behandlas på ett sätt så att personer som kränker andra inte gör om det.	Rektor ansvarar för att personalen får vetskap om hur de ska agera i situationer där kränkningar förekommit. Medarbetare måste hålla sig uppdaterade om hur kränkningar ska hanteras.
Alla elever ska känna sig trygga och trivas i skolan. Riskområden i skolan ska förebyggas för ökad trygghet.	Säkerställa att det finns rastvärdar i riskområdena. Hålla öppet så mycket som möjligt i aulan.	Förebygga kränkande behandling genom att säkerställa att det finns personal på platser där eleverna befinner sig.	Rektor ansvarar för att tillräckligt med rastvärdar finns och på de tider när många elever är på rast.
Att elever har vetskap om vad kränkningar är så de kan agera om de	Information och samtal med elever på exempelvis handledartid, lektionstid och samtal	Motverka en kultur som tolererar att kränkningar etableras bland elever.	Klasslärare/ Handledare ska rapportera till rektor när samtal med klasser om vad som är

själva utsätts eller ser andra som utsätts.	med någon ur skolans elevhälsoteam. Nolltoleranssteamet tar fram en powerpoint för detta.		kränkande behandling genomförts. Nolltoleranssteamet.
---	--	--	--

6. Delaktighet

Vi arbetar kontinuerligt tillsammans med elever kring värdegrundsarbetet genom samtal, aktiviteter, klassråd samt elevråd.

Handledartid ger ökad möjlighet till tillfällen av kvalitetstid, delaktighet och stöd i skolarbetet samt relationsskapande mellan handledare och elev.

Trivselenkäter genomförs av samtliga elever på skolan.

På teamträffar och i utvecklingsarbete för pedagoger och elevhälsan under läsåret ges förutsättningar att arbeta för ökad delaktighet hos elever, avseende den pedagogiska, fysiska och psykosociala lärmiljön.

7. Förankring

Skolans förväntningar (bilaga 2) på vårdnadshavare och elever samt vice versa, presenteras i skolguiden och levandegörs genom utvecklingssamtal, diskussioner, klassråd och elevråd.

Trivselenkäter följs upp och redovisas terminsvis. Nolltoleranssteamet på skolan är ansvarig för detta.

Nolltoleranssteamet ska ha fortsatta regelbundna träffar, ett tillfälle per vecka men också omedelbart vid akuta situationer. Samtliga är ansvariga för att arbetet sker enligt handlingsplanen. Utifrån kartläggning där det framkommer riskområden ska Nolltoleranssteamet tillsammans med övrig personal utarbeta en plan med utökad vuxennärvaro i förebyggande och främjande syfte. Samordnare är skolans kurator och elevcoach.

Plan mot kränkande behandling och dess rutiner ska vara väl förtrogen hos personal, elever och vårdnadshavare. Planen ges också varje läsår ut i en förenklad kortversion till elever och vårdnadshavare. All personal på skolan är ansvariga. Planen utvärderas och revideras årligen.

Personal arbetar tillsammans med elever kontinuerligt med värdegrundsarbetet. Exempelvis ses behov av att kontinuerligt samtala om förhållningssätt, samtalsklimat samt hur man agerar mot varandra på sociala medier.

Handledarskap stärks genom stöd av utarbetad handledarmanual. Handledare och klass träffas vid två schemalagda tillfällen per vecka.

Riskområden i skolan ska förebyggas och främjas för ökad trygghet. Detta sker genom ökad vuxennärvaro i form av pedagoger och elevcoach i korridorer och i uppehållsrum. Rektor ansvarar för detta, all personal medverkar.

8. Rutiner för akuta situationer

Rutiner när elev kränker elev:

1. Den/de vuxna som upptäcker, bevittnar eller får vetskap om kränkningen eller händelsen;
 - a) Informerar klasslärare/ handledare och sköter samtal med inblandade elever i samråd med klasslärare/ handledare. Steg 1 i Konsekvenstrappan (se bilaga 3)
 - b) Klasslärare/ handledare kontaktar vårdnadshavare.
 - c) Rektor eller biträdande rektor informeras och kan beroende på situationen sköta vidare kontakt med vårdnadshavare.
2. Den som upptäcker händelsen, bevittnar eller får vetskap om ska skyndsamt göra en tillbudsanmälan i Stella-systemet.
3. Nolltoleranssteamet behandlar Stella-anmälan och utreder vilka åtgärder som ska göras.
4. I vissa situationer kan elevhälsan behöva kopplas in. Nolltoleranssteamet bedömer behovet.
5. Nolltoleranssteamet upprättar tid för uppföljning och utvärdering.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar elev:

1. Rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets/elevens vårdnadshavare.
 2. Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.
-

Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

- **Kön**

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet, det vill säga tillhörande kvinnligt eller manligt kön. Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön.

- **Könsöverskridande identitet eller uttryck**

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

- **Etnisk tillhörighet**

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Skolan/förskolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

- **Religion eller annan trosuppfattning**

Skolan/förskolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddhism, ateism eller agnosticism.

- **Funktionsnedsättning**

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller begåvningsmässiga och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel- och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. *Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.*

- **Sexuell läggning**

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuallitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

- **Ålder**

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom att likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekats tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäliga tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet *sexuella trakasserier* innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Anm.: Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan till exempel ske genom skolans regler, undervisning och läroböcker.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

- Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

- Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

- Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

- Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.

Bilaga 1

Vibackeskolans ordningsregler

Alla ska känna sig välkomna och trygga i skolan därför

- bemöter vi varandra på ett vänligt och respektfullt sätt

Vi har en fin skola som vi är rädda om därför

- städar vi efter oss
- tar vi ansvar för skolans material (Chromebooks, bord och stolar, skåp, böcker mm)
- förstör vi inte
- klottrar vi inte

Vi värnar om studiero och alla elevers rätt till undervisning därför

- kommer vi i tid till lektionen
 - har vi med oss det material vi behöver
 - tar vi inte med oss mat eller dryck till lektionen
-

Bilaga 2

Förväntningar

Som förälder kan du förvänta dig av oss

- att vi arbetar för att skapa en trygg, lugn och trivsamt arbetsmiljö
- att vi bemöter varandra på skolan med hänsyn, vänlighet och respekt
- att vi vuxna hjälper ditt barn att lösa konflikter vid behov
- att vi tar kontakt med dig vid behov

Av dig som vårdnadshavare förväntar vi oss

- att du är intresserad i ditt barns skolgång
- att du gentemot ditt barn har ett positivt förhållningssätt till skolan
- att du ger ditt barn förutsättningar för att lyckas i skolan
- att du deltar på föräldramöten och utvecklingssamtal

Av dig som elev förväntar vi oss

- att du kommer i tid och har med dig materialet du behöver
 - att du är delaktig i att skapa en trygg, lugn och trivsamt arbetsmiljö
 - att du är rädd om skolans inre och yttre miljö
 - att du är en bra kompis till andra
-

Bilaga 3

Konsekvenstrappan

